

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

УДК 342.95:37.091.31:34.05

Г. А. БАЛОВА,
учитель правознавства Харківської гімназії
№ 6 «Маріїнська гімназія» Харківської міської
ради Харківської області, спеціаліст вищої ка-
тегорії, учитель-методист

Х. В. СОЛНЦЕВА,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
адміністративного права та адміністративної
діяльності Національного юридичного універ-
ситету імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПРАВознавства у середній школі в Україні

У статті охарактеризовані деякі адміністративно-правові аспекти викладання предмета «Правоознавство» у середній школі в Україні в процесі реформування сфери освіти; проаналізовані нормативно-правові акти, які регулюють суспільні відносини в процесі викладання предмета «Правоознавство», проблемні питання та шляхи їх подолання.

Ключові слова: правознавство, реформування, освіта, адміністративно-правові аспекти, державний стандарт, адміністративне право.

Постановка проблеми. В умовах територіально-адміністративної реформи, активної децентралізації та удосконалення чинного законодавства в Україні, реформа освіти, яка проходить паралельно та тісно пов'язана з цими процесами та з її інтеграцією в єдиний загальноєвропейський освітній простір, по суті покликана вирішити проблему підвищення якості освітніх послуг на всіх рівнях: від початкової школи – до вищих навчальних закладів. Але, враховуючи формування в Україні правової держави, не можна применшувати роль і значення правового регулювання суспільних відносин, більш того, наразі вони набувають особливої актуальності. Головною ознакою моделі саме правової держави є висока урегульованість суспільних відносин, у тому числі і в освітній сфері. Освіта виступає специфічним об'єктом правового впливу, а відносини, що складаються в цій сфері, – предметом спеціального правового регулювання [1].

Освітня реформа включає чотири напрями: реформу середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, вищої освіти та створення нової

системи управління і фінансування науки. Кожний напрям включає характерний механізм, спрямований на реалізацію поставленої мети: отримати внаслідок реформування українську освіту інноваційної моделі, в якій учні й студенти отримують навички та вміння самостійно здобувати знання і застосовувати їх у практичній діяльності, а науковці мають можливість та ресурси для проведення досліджень, що безпосередньо впливатимуть на соціально-економічне становище в державі [2]. Однак треба зазначити, що всі напрями безпосередньо пов'язані між собою.

Мета даної роботи – на основі аналізу теоретичних засад, законодавчих актів, дослідити деякі адміністративно-правові аспекти викладання предмета «Правоознавство» у середній школі в Україні.

Об'єктом даного дослідження є правові норми, які регулюють суспільні відносини, які формуються в процесі реформування сфери освіти в частині викладання правознавства.

Виклад основного матеріалу. Безумовно, роль держави у розвитку системи освіти вагома та невід'ємна. Державна політика України в галузі освіти

ти ґрунтується на конституційних нормах; міжнародних договорах; стратегічних документах розвитку освіти (концепціях, доктринах, програмах тощо); законах та підзаконних актах.

Вихідними для формування державної освітньої політики є Конституція України та міжнародно-правові документи у сфері освіти. Конституція України, згідно зі ст. 13 Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права, закріплює два фундаментальні моменти щодо сфери освіти: право на освіту [3, ст. 53] та гарантії свободи наукової й технічної творчості та розвитку науки [3, ст. 54]. Конституція визнає право на освіту за кожною людиною, незалежно від її статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, стану здоров'я та інших обставин. Це право забезпечується розгалуженою мережею закладів освіти, відкритим характером навчальних закладів, створенням умов для вибору профілю навчання відповідно до здібностей та інтересів громадян, різними формами навчання.

Одним із нововведень реформи освіти у вищій школі є підвищення рівня підготовки фахівців за спеціальністю 081 «Право». Із метою здійснення відбору якісного контингенту студентів та зниження корупційних ризиків 2016 р. в дев'яти закладах вищої освіти України проведено експеримент під час вступу на магістратуру зі спеціальності 081 «Право» з використанням організаційно-технологічних процесів ЗНО. У 2017 р. пілотний проект поширено на всі заклади вищої освіти, що готують юристів. Цей крок – один зі складників реформи юридичної освіти, над якою працює Міністерство освіти і науки України, нарівні з розробленням стандарту юридичної освіти та Концепції реформування юридичної освіти в Україні [2].

Для отримання більш якісних показників знань контингенту студентів вважаємо за доцільне врахувати наступництво, зв'язок між ланками освіти. А тому значуще місце у сучасній шкільній освіті має відігравати саме правова освіта. І конкретно вона потребує розважних істотних змін відповідно до реалій сьогодення та прагнень України зайняти гідне місце у європейській спільноті. Питання правової освіти є одним із базових для юридичної науки і представлено у роботах низки зарубіжних і вітчизняних науковців. Зокрема Ю. С. Шемшученко розглядав правову освіту крізь призму правової освіти населення, вивчення права у спеціальних юридичних вищих і середніх закладах, підвищення кваліфікації та перепідготовки юридичних кадрів тощо. Він одним із перших почав науково обґрунтовувати необхідність проведення державою низки заходів, спрямованих на поліпшення правової освіти у країні.

Деякі окремі питання з даної тематики розкриваються у працях О. А. Автенюка, С. К. Андрейчука, М. І. Ануфрієва, О. М. Бандурки, Ю. П. Битяка, І. П. Голосніченка, М. В. Корнієнка, М. Н. Курка, Л. І. Миськів, С. Ю. Обрусної, А. М. Подоляки, Т. О. Проценко, В. В. Сиченко, Т. В. Фінікова, Р. В. Шаповала та ін. Однак багато аспектів досліджувалися фрагментарно, що обумовлює необхідність додаткового вивчення питання.

Прискорення курсу на євроінтеграцію України потребує врахування в освітній галузі важливого значення, яке надає Європейський Союз реалізації освітнього і навчального напрямку Стратегії ЄС «Європа 2020». Цей напрям полягає в оновленні та вдосконаленні системи освіти в країнах – членах ЄС у цілому. Опублікована ще у вересні 2011 р. Комунікація Єврокомісії щодо стану системи освіти в Євросоюзі передбачає якісну модернізацію цієї сфери шляхом впровадження інноваційних підходів, збільшення інвестицій у галузь освіти. Тому всеохоплююча гармонізація чинного законодавства України з регламентами Ради Європи потребує врахування деяких відповідних аспектів специфіки європейської правової освіти.

Змістовна складова шкільної освіти в європейських країнах змінюється такими шляхами: введення базового та інваріантного компонентів; введення нових дисциплін; включення нових тем у дисципліни, які викладаються; системне оновлення змісту дисциплін, які традиційно викладаються. Базовий компонент, як обов'язковий мінімум, крім математики, історії, рідної мови та інших традиційних дисциплін, включає правознавчі дисципліни з різними назвами. Інваріативною частиною (за вибором) пропонуються такі факультативні курси: для початкової школи «Повага до себе і до інших», «Права, рівність і повага до особистості», «Правила життя в суспільстві», «Автономія та відповідальність», «Поняття особистості та права особистості на прикладі шкільного життя»; для середньої школи факультативи більше стосуються функціонування інститутів демократії «Вибори і загальне виборче право», «Президент, міністри і депутати», «Держава, національна єдність і громадянська ідентичність», «Конституція і демократичні інститути».

Введення нових дисциплін здійснюється в залежності від того, наскільки широке розуміння громадянської освіти в конкретній країні. Наприклад, у Франції – це «Декларація прав людини і громадянина 1789 року», «Загальна декларація прав людини 1948 року», «Демократичні інститути Франції», «Роль Франції в світі». Країни, які пішли шляхом включення тем із суспільствознавства в інші дисципліни, найбільше модернізують зміст історії. Програми і підручники містять теми про виникнення та

розвиток демократії та концепцій прав людини; порушення прав людини під час воєн і революцій; безправ'я при різних тоталітарних режимах; міжнародні організації та міжнародні документи про права людини [5].

Не дивно, що на сьогоднішній день є особливо актуальним питання підготовки компетентної у правознавстві особистості, якого вимагають від школи потреби сучасного життя. Така особистість має сформовані практичні уміння і навички аналізувати та вирішувати конкретні життєві ситуації з позицій права. Аналізуючи законодавство України, маємо констатувати, що це знайшло свій відбиток у нормативних документах.

Відповідно до п. 3 ст. 12 Закону України «Про освіту» № 2145-19 від 5 вересня 2017 р. повна загальна середня освіта має три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- профільна середня освіта тривалістю три роки.

Початкова, базова середня і профільна середня освіта можуть здобуватися в окремих закладах освіти або у структурних підрозділах однієї юридичної особи (закладу освіти) [5].

Тому в рамках реформи загальної середньої освіти розробляються:

- Державний стандарт початкової загальної освіти;
- Державний стандарт базової середньої освіти;
- Державний стандарт профільної середньої освіти.

Звертаючись до державних стандартів базової та профільної середньої освіти, констатуємо, що саме вони є вимогами до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувача загальної середньої освіти відповідного рівня. Ці документи визначають загальний обсяг навчального навантаження та форми державної атестації здобувачів освіти на відповідному рівні загальної середньої освіти, характеристики змісту навчання, принципи організації освітнього процесу, систему управління змістом освіти, змістові лінії та очікувані результати навчання за освітніми галузями. Розроблені на теоретичному і світоглядному фундаменті класичної та сучасної педагогіки України і світу, на основі аналізу впровадження провідних українських та світових інноваційних практик в освіті, вони покликані реалізувати головні цілі загальної середньої освіти.

Державні стандарти затверджуються постановою Кабінету Міністрів України і переглядаються не менше одного разу на 10 років. Зміна змісту й обсягу Державних стандартів загальної середньої освіти іншими органами виконавчої влади не допускається. Заклад загальної середньої освіти створює умови для

досягнення здобувачами результатів навчання та забезпечує відповідність рівня загальної середньої освіти Державним стандартам.

На основі Державних стандартів розробляються:

- Базовий навчальний план (є складовою частиною стандарту);
- Типові освітні програми (затверджує МОН);
- Типові навчальні плани (затверджує МОН);
- Освітня програма (схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником у разі розробки документа на основі типових освітніх програм);
- Робочий навчальний план закладу освіти (схвалюється педагогічною радою закладу освіти та затверджується його керівником) [6].

Так, відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затверженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392, вивчення правознавства відноситься до освітньої галузі «Суспільствознавство» та включене до суспільствознавчого компоненту. У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти серед завдань суспільствознавчого компонента суспільствознавчої галузі зокрема вказується на: формування в учнів цілісної системи вмінь і навичок дослідження суспільних проблем, пропонування способів їх розв'язання, проведення аналізу та оцінювання суспільних явищ, процесів і тенденцій у державі та світі; здійснення самостійного пошуку у різних видах джерел інформації про життя суспільства і людини в ньому. Державними вимогами до рівня загальноосвітньої підготовки учнів основної школи передбачено, що учні повинні: аналізувати та розв'язувати правові ситуації з використанням правових знань та положень нормативно-правових актів, застосовувати засвоєні поняття і вміння під час розв'язування простих життєвих ситуацій та регулювати власну поведінку відповідно до норм права в різних видах правовідносин. У старшій школі – застосовувати норми різних галузей права під час проведення аналізу життєвих ситуацій, їх розв'язання і вибору моделей поведінки відповідно до норм права, власних суб'єктивних прав і законних інтересів, виявляти ставлення до ролі держави та права у житті суспільства і людини, оцінювати сучасний стан побудови в Україні демократичної, правової та соціальної держави, життєві ситуації з позицій законодавства, правопорушення за ступенем їх суспільної небезпеки [4].

Метою навчання суспільствознавчого компоненту є створення умов для розвитку особистості компетентного, активного, відповідального громадянина України, члена європейської і світової спільноти, що здатний сприймати та ефективно відповідати на сучасні індивідуальні та суспільні виклики і загрози.

Основними змістовими лініями суспільствознавчого компонента є людина в суспільно-політичній сфері, людина в соціальній сфері, людина у правовій сфері, людина в економічній сфері, людина в культурно-духовній сфері. Державний стандарт складається із: загальної характеристики складових змісту освіти; Базового навчального плану загальноосвітніх на-

вчальних закладів II–III ступеня згідно з додатком 1; державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів згідно з додатком 2. Відповідно до державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, вказаних у додатку 2 до Державного стандарту, учні повинні володіти певними навичками у правовій сфері за вказаним змістом, а саме (див. табл.) [7]:

Таблиця

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, вказані у додатку 2 до Державного стандарту – сфера правознавства (витримка)

Зміст освіти	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
Суспільствознавчий компонент. Основна школа	
Людина у правових відносинах. Держава і право. Правовідносини. Правопорушення. Юридична відповідальність. Взаємозв'язок людини і держави. Конституційні права і свободи та обов'язки людини і громадянина. Людина – суб'єкт цивільних, сімейних, трудових, адміністративних, кримінальних та інших правовідносин	Знати і розуміти ознаки та сутність держави, права, правопорушень, юридичної відповідальності, основні положення цивільного, сімейного, трудового, адміністративного, кримінального законодавства щодо неповнолітніх осіб, уміти пояснювати, аналізувати та розв'язувати правові ситуації з використанням правових знань та положень нормативно-правових актів, застосовувати засвоєні поняття і вміння під час розв'язування простих життєвих ситуацій та регулювати власну поведінку відповідно до норм права в різних видах правовідносин, виявляти ставлення до власної поведінки і поведінки інших людей з точки зору норм права, оцінювати роль права в житті людини, значення Конституції України та законодавства, прав, свобод і обов'язків людини і громадянина
Людина у правовій сфері. Старша школа	
Держава. Право. Правовідносини. Права, свободи, обов'язки, законні інтереси людини. Правопорушення та юридична відповідальність. Галузі права України	Знати і розуміти поняття, пов'язані із правовою сферою суспільного життя та окремими галузями права України, ознаки і склад правопорушення, ознаки, принципи, підстави, цілі юридичної відповідальності, основи організації державної влади і місцевого самоврядування в Україні, уміти характеризувати правові явища і процеси, соціальне призначення держави та права, склад правовідносин, види правопорушень та юридичної відповідальності, застосовувати норми різних галузей права України під час проведення аналізу життєвих ситуацій, їх розв'язання та вибору моделей поведінки відповідно до норм права, власних суб'єктивних прав і законних інтересів, виявляти ставлення до ролі держави та права у житті суспільства і людини, права як мистецтва добра і справедливості, реалізації, охорони, захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні, оцінювати сучасний стан побудови в Україні демократичної, правової та соціальної держави, життєві ситуації з позицій галузевого законодавства, правопорушення за ступенем їх суспільної небезпеки

Однак, аналізуючи нормативні документи та державні вимоги до рівня правової освіти учнів, варто зазначити, що програма шкільного курсу з правознавства (Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів, Київ 2016 [8] (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 7 червня 2017 р. № 804) – 35 годин; Навчальна програма «Правознавство» для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту) [9] – 35 годин; Навчальна програма «Правознавство» для 10–11-х профільних класів (профільний рівень) [10] – 105 годин) спрямована на отримання знань, навичок, ставлень і ціннісних орієнтацій,

необхідних особистості для ефективного соціального функціонування, забезпечення умов для формування правової культури та правомірної поведінки. У процесі вивчення курсу пріоритетними є оволодіння учнями практично значущими знаннями та розвиток в учнях навичок активної громадянської позиції.

Окремою структурною складовою програми є практичні заняття, які включені до програм упродовж вивчення певного правознавчого змісту. Кожне практичне заняття є тематичним і має певне змістове наповнення відповідно до контексту конкретної теми. Програма передбачає також уроки узагальнення до розділів курсу.

Викликає занепокоєність незначна кількість уроків, відведених на вивчення саме адміністративного права: 1 година в 10 класі. За один урок планується (згідно з програмою) вивчати такі питання:

- загальна характеристика адміністративного права;
- суб'єкти адміністративного права. Державна служба;
- адміністративний проступок: поняття, ознаки, види;
- підстави адміністративної відповідальності.

Адміністративні стягнення, адміністративна відповідальність неповнолітніх.

З наступного навчального 2018/2019 р. курс «Правознавство» у 10-х класах закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) не буде викладатися (за винятком профільних класів). Вводиться новий курс «Громадянська освіта». Тому формування знань, умінь з правознавства у цілому та адміністративного права зокрема покладається на 9 клас, де адміністративному праву присвячений 1 урок за такою темою: «Адміністративна відповідальність неповнолітніх» та 1 практичне заняття – «Особливості адміністративної та кримінальної відповідальності неповнолітніх». Як показує практика, для вивчення цієї дисципліни такої кількості годин недостатньо навіть для

засвоєння основних положень існуючих галузей законодавства України.

Висновки. Виходячи з викладеного, можна констатувати, що реалії сучасної української школи, розробленого навчального плану, обмаль годин звели до мінімуму правову підготовку дітей. Результатом такої освіти є поверхові знання з права, прояви правового безкультур'я та правового нігілізму підростаючого покоління.

Актуальність вивчення адміністративно-правових явищ усіма школярами (не тільки учасниками предметних олімпіад різних етапів, правових турнірів, учнів Малої академії наук України), які є одними з провідних засобів впорядкування відносин у суспільстві, залишається під питанням. З огляду на зазначені аспекти проблемним залишається й питання наступності «середня школа – вища школа» у вивченні правових дисциплін. Важливість правовиховної роботи немає потреби доводити. Тому питання правової освіти школярів має бути у центрі редагування середньої освіти.

Якщо кожна людина змалечку засвоїть, що вона є людиною, особистістю, що вона має людські права, честь і гідність, може вільно висловлювати свої думки, тільки тоді вона зможе впливати на перебіг подій у суспільстві і брати участь у побудові дійсно незалежної демократичної правової держави [11].

ЛІТЕРАТУРА

1. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/5780/1/Karkhut.pdf> (дата звернення: 28.02.2018).
2. Реформа освіти і науки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/reforma-osviti> (дата звернення: 28.02.2018).
3. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: затв. постановою Каб. Міністрів України від 23.11.2011 № 1392. *Офіційний вісник України*. 2012. № 11.
5. Топалова Светлана. Украинская школа и европейская идентичность. URL: <http://od.org.ua/%D1%83%D0%BA%> (дата звернення: 28.02.2018).
6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-19. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38–39. С. 380.
7. Державні стандарти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti> (дата звернення: 28.02.2018).
8. Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Київ, 2016. URL: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrjja&uact> (дата звернення: 28.02.2018).
9. Навчальна програма «Правознавство» для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/6pravo-10-standart-akademichnij-2016-lipen.doc> (дата звернення: 28.02.2018).
10. Навчальна програма «Правознавство» для 10-11-х профільних класів (профільний рівень). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/3pravo-10-11-profil-new-lipen-2016.doc> (дата звернення: 28.02.2018).
11. Богачов С. В. Право знати право. URL: <http://old.minjust.gov.ua/4354> (дата звернення: 28.02.2018).

REFERENCES

1. Bogachev SV Right to know the right. URL: <http://old.minjust.gov.ua/4354>
2. Constitution of Ukraine: Law no. 254к / 96-ВР. Supreme Council of Ukraine, June 28, 1996. No. 30. Art. 141.
3. Curriculum "Jurisprudence" for 10-11 specialized classes (profile level). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/3pravo-10-11-profil-new-lipen-2016.doc>.
4. Curriculum for Fundamentals of Law for Grade 9 of General Education Institutions, Kyiv 2016. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrrja&uact>.
5. Educational program "Jurisprudence" for the 10th form of general educational institutions (standard level). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/6pravo-10-standart-akadem-chnij-2016-lipen.doc>.
6. Karhut O.Ya. The mechanism of legal regulation of public relations in the field of education: the theoretical and legal aspect. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/5780/1/Karkhut.pdf>.
7. Reform of education and science. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/reforma-osviti>.
8. State standard of basic and complete secondary education. Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine no 1392. *Official Bulletin of Ukraine*. November 23, 2012. № 11.
9. State standards. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>.
10. Svetlana Topalova. Ukrainian School and European Identity. URL: <http://od.org.ua/%D1%83%D0%BA%>.
11. The Law of Ukraine "On Education" No. 2145-19. *Supreme Council of Ukraine*. September 5, 2017, no. 38–39. Art. 380.

Г. А. БАЛОВА

учитель правоведения Харьковской гимназии № 6 «Мариинская гимназия» Харьковского городского совета Харьковской области, специалист высшей категории, учитель-методист

К. В. СОЛНЦЕВА

кандидат юридических наук, доцент кафедры административного права и административной деятельности Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

НЕКОТОРЫЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРАВОВЕДЕНИЯ В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ В УКРАИНЕ

В статье охарактеризованы некоторые административно-правовые аспекты преподавания предмета «Правоведение» в средней школе в Украине в процессе реформирования сферы образования; проанализированы нормативно-правовые акты, регулирующие общественные отношения в процессе преподавания предмета «Правоведение», проблемные вопросы и пути их преодоления.

Ключевые слова: правоведение, реформирование, образование, административно-правовые аспекты, государственный стандарт, административное право.

H. A. BALOVA,

teacher of jurisprudence of Kharkiv Grammar School number 6 «Mariyinska Gimnaziya» Kharkiv City Council Kharkiv Region, Specialist of the highest category, teacher-methodologist

K. V. SOLNTSEVA

PhD, Associate Professor at the Department of Administrative Law and Administrative Activities of Yaroslav Mudryi National Law University

SOME ADMINISTRATIVE AND LEGAL ASPECTS OF TEACHING JURISPRUDENCE AT THE SECONDARY SCHOOL IN UKRAINE

Problem setting. In the context of the territorial and administrative reform, active decentralization and improvement of the current legislation in Ukraine, the reform of education, which runs parallel and closely linked with these processes

and its integration into a single European educational space, essentially aims to solve the problem of improving the quality of educational services at all levels: from elementary school to higher education institutions. But taking into account the formation of a law-governed state in Ukraine, the role and significance of the legal regulation of social relations cannot be diminished, moreover, they are now of particular urgency. The main feature of the model of the rule of law is the high regulation of social relations, including in the educational sphere. Education acts as a specific object of legal influence, and the relations that are formed in this area are the subject of special legal regulation.

Target of research. The purpose of the study is on the basis of analysis of theoretical foundations, legislative acts to investigate some administrative and legal aspects of teaching the subject “Jurisprudence / Law” in the secondary school in Ukraine.

Analysis of recent researches and publications. The following scientists analyze separate aspects of the question in their researches: O. Avtentyuk, S. Andreychuk, M. Anufriev, Y. Bytyak, O. Bandurka, I. Holosnichenko, M. Kornienko, M. Kurko, L. Myskiv, S. Obrusna, A. Podolyaka, T. Protsenko, V. Sychenko, T. Finikova, R. Shapoval, Y. Shemshuchenko and others.

Article’s main body. One of the innovations in the reform of education at a high school is the increase of the level of training of specialists in the specialty 081 “Law”. In order to select the qualitative student contingent and reduce corruption risks in 2016, nine universities of higher education in Ukraine conducted an experiment on admission to the Master’s program in specialty 081 “Law” with the use of organizational and technological processes of EIT. In 2017, a pilot project is distributed to all higher education institutions trained by lawyers. This step is one of the components of the reform of legal education, on which the Ministry of Education and Science of Ukraine works, along with the development of the legal education standard and the Concept of reforming legal education in Ukraine.

To obtain more qualitative indicators of knowledge of the contingent of students, we consider it expedient to take into account the succession, the link between the levels of education. Therefore, the most significant place in modern school education is played by legal education. And it needs concrete changes in accordance with the realities of today and the aspirations of Ukraine to take a worthy place in the European community.

Of a great concern it is the small number of lessons planned to study the administrative law itself: 1 hour in the 10th form. For one lesson it is planned (according to the program) to study the following questions:

- General characteristics of administrative law;
- Subjects of administrative law. Public Service;
- Administrative misconduct: concept, signs, types;
- The grounds for administrative liability. Administrative penalties, juvenile administrative liability.

Conclusions and prospects for the development. Analysing the situation, one can state that the realities of a modern Ukrainian school, developed by the curriculum, for a few hours minimized the legal preparation of children. The result of this education is superficial knowledge of law, manifestations of legal unculture and legal nihilism of the younger generation.

Keywords: law, reform, education, administrative-legal aspects, state standard, administrative law.